

Кіноосвітлення та світлотехніка

Мета курсу — вивчення принципів роботи зі світлом як основного засобу отримання кінозображення. Практична робота студента над зйомкою і постановкою навчальних етюдів, сюжетів, фільмів і репортажів служить основою творчої та виробничої підготовки і виховання операторів кінематографії і телебачення.

Навчальна дисципліна пов'язана з такими дисциплінами як техніка відеозйомки і монтажу, основи кіно телетехніки, основи телеоператорської діяльності, практичний відео монтаж, цифрові технології в кіноматографії і на телебаченні тощо.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування таких компетентностей: знайомство з історичним майбутнім світлотехніки та її розвитком для формування уявлення про свою спеціальність, знання основного категоріального апарату дисципліни, знання основних видів світла на знімальному майданчику, знання основних понять знімального процесу з використанням світлотіньового і світлотонального освітлення, а також елементів роботи зі штучним і природним освітленням. Після вивчення курсу студент повинен мати уявлення про світлотехніку як науку та сферу діяльності, а також принципи роботи зі світлом в кіно і на телебаченні.

Програмні результати навчання:

знати: фізичну природу світла і використання його у вирішенні творчих завдань; спектральний склад світла, колірну температуру; етапи вдосконалення художньо-творчої роботи зі світлом в мистецтві оператора; особливості зйомки в різний час доби, пори року; характеристику видів світел на натурі і в павільйоні; особливості роботи зі змішаним світлом в інтер'єрі; вимоги і контроль експозиції в монтажній зйомці;

уміти: знімати навчальні етюди, сюжети, фільми і репортажі; вирішувати конкретні творчі і виробничі завдання.

володіти: навичками використання світла для отримання обсягів, фактур, простору тощо, володіти навичками роботи з світлотехнічним обладнанням.

Зміст навчальної дисципліни:

Світлотехніка як спеціальність. Що таке світло? Світлові величини і одиниці їх вимірювань. Головні проблеми сучасної світлотехніки. Нормування освітлення. Джерела світла. Світлові прилади. Декоративно - художнє освітлення. Комп'ютерні технології в освітленні. Міжнародна комісія з освітлення (МКО).

Основи кіноосвітлення. Основні види світла на знімальному майданчику. Світлотіньове і світлотональне освітлення. Ефектне освітлення. Штучне і природне освітлення. Використання додаткового обладнання для освітлення знімальних сцен на натурі і в павільйоні або інтер'єрі. Шторки, каші, відбивачі, затемнення, що маскують елементи. Поняття колірної температури. Приклади колірних температур різних джерел світла. Способи компенсації колірної температури різних джерел світла. Поняття балансу білого і чорного кольорів. Колірний круг по теорії П'ятницького. Способи змішування кольорів. Закони змішування кольорів в практичному застосуванні. Кольорове кінооснащення. Колорит кадру і колорит фільму. Кольорові світлофільтри для оптики і джерел світла.

Пристрій знімального апарату. Дзеркальні і «сліпі» камери. Оптичні системи фото- і відео- камер. Пристрій об'єктива знімального апарату. Фокусна відстань, світлосила. Світлофільтри та інші оптичні насадки. Поняття фотографічної експозиції. Поняття фотографічної широти. Контроль за технічними параметрами кадру. Способи управління експозицією іншими параметрами кадру. Поняття глибини різкості в кадрі, способи управління глибиною різкості. Операторська візок, операторський кран, стедікам, операторський автомобіль. Пристосування для кріплення камери до рухомих об'єктів. Прийоми стабілізації кадру при зйомці з рук. Використання підручних засобів при зйомці з рук. Практичний тренінг стабілізації кадру для зйомки з рук. Підводна фото-відео-зйомка. Зйомка в поганих кліматичних умовах. Покадровая і рапідних кіно- відео- зйомка. Їх особливості. Побудова різних композицій для статичних або динамічних сцен. Вибір

крупності плану для вирішення того чи іншого завдання. Практичне використання лінійної і тональної перспективи при зйомці.

Кінооснащення в павільйоні і на природі. Побудова схем світла для світлотонального і світлотіньового рішення композиції кадру. Практичне застосування ефектного освітлення для портретних зйомок людини. Практичне використання відбивних підсвітлень в знімальному павільйоні. Практичне використання природного освітлення для кіно- відео-зйомок. Практичне використання відбивних підсвітлень на природі і в умовах інтер'єру при природному освітленні. Розбивка монтажної сцени по крупності планів. Зйомка монтажної сцени по напрямку руху основного об'єкта. Зйомка діалогу з урахуванням лінії взаємодії. Зйомка групи людей з урахуванням трьох і більше ліній взаємодії. Розбивка монтажної сцени по крупності планів. Практична зйомка монтажної сцени по напрямку руху основного об'єкта. Зйомка діалогу з урахуванням лінії взаємодії. Зйомка групи людей з урахуванням трьох і більше ліній взаємодії.

Кінооснащення як "Кіноживописне" мистецтво. Етапи вдосконалення художньо-творчої роботи в мистецтві оператора. Психо-фізіологічна природа сприйняття світла оком. Дидактична одиниця: Світло і колір в кінокадрі. Світло як засіб отримання зображення. Якісні і кількісні характеристики світла. Експонетрія кінозйомки, в чорно-білому та кольоровому виконанні.

Кінооператорське освітлення. Створення обсягів і фактур. Створення повітряного простору. Створення портретного образу героя, фігура і фон. Створення світлових ефектів. Параметри освітлювальних приладів і їх призначення. Архітектоніка кіноосвітлення. Світло як елемент композиції кадру, засіб художньої виразності.

Робота зі світлом в інтер'єрах. Контрове, моделююче світло, його використання. Фонове світло, рефлекси і відблиски. Робота зі змішаним світлом в інтер'єрі. Установка балансу по білому. Особливості зйомки в зимовий час. Особливості зйомки в дощовий день. Зйомки в нічний час. Світло в роботі оператора документаліста, особливості.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни: 3 кредити ЄКТС, загальний обсяг – 90 годин, у т. ч. – 40 години аудиторних занять і 50 години – самостійна та індивідуальна робота.

Форма семестрового контролю: 5 семестр – залік.